

MAGYAR HADI SZABÁLYZATOK GYŰJTEMÉNYE.

Mária Terézia hadi cikkei és esküformái 1742-ből.

Főlséges és hatalmas Asszonyunk Mária Theresiának, Magyar és Csehország Koronás Királynéjának &c. &c. Ausztriai Ertzherczegnének &c. &c. Hadi Articulusai.¹⁾

Első Articulus. — Hivség és engedelmesség felől. Elsőben is kívánatik, hogy a mi hadi népünk, mint magyar- és csehországi koronás királynéjának, &c. &c.. ausztriai ertzherczegnének &c. &c., lotharingiai, barri herceg-, és toscánai nagyherczegnének azt fogadja és esküdjék meg, hogy nekünk híven és igazán szolgálni, és mi tőlünk rendelt generálisunknak, obristerünknek, és több hadi tisztviselőinknek, mind ellenség ellen, mind pedig egyéb hadi rendet illendő parancsolatjokban engedelmeskedni fognak.

¹⁾ *«Manuale der Königlichen Kriegs-Artikeln der allerdurchlauchtigst-grossmächtigsten Frauen, Frauen Mariae Theresiae zu Hungarn und Böhheim Königin &c. &c. Ertz Hertzogin zu Oesterreich, &c. &c. nach dem Inhalt Ihro Römisch-Kayserlich- & Königlich-Catholischen Majestät Caroli VI. glorwürdigsten Andenckens, &c. &c. Articuls-Briefff. So der hochwohlgeb. Herr Adam Johann Joseph des heil. Röm. Reichs Freiherr v. Anldräsi, Allerhöchst Ihro Königl. Majestät Obrister. zum Gebrauch des Ihm Allergnädigst anvertraut- & bey Ausgang des 1741-sten Jahrs im Königreich Hungarn neu aufgerichteten Infanterie-Regiments, wozu die löbl. Edenburger, Wiselburger, Raaber, Comorer, Vesprimer & Simeger Comitäter, dann Kön. Frey-Städte Edenburg, Eisenstadt, Rust, Skalitz, Modern & St. Jörgen die Mannschaft gestellet haben, in drey Sprachen als Teutsch, Hungarisch, und Bömisch in Druck hat ausgehen lassen im Staabs-Quartier in der Bayrischen Haupt & Residentz-Stadt München, im Monath Julii Anno 1742. kis 8-rét a Hy Eszterházy kütbiz. könyvtárban. («Militaria».)*

Második Articulus. — Pártütés felől. Valaki pártütést indít, vagy csak hogy alattomban avval foglalatoskodott, reá bizonyodik, minden kegyelem nélkül az életét veszti el.

Harmadik Articulus. — Commandóban ellenkezés felől. Az, ki a tisztviselőknak a commandó állapotjában ellent áll, hasonlóképpen az életét veszti el.

Negyedik Articulus. — Isteni félelem, és istentelen morgolódás felől való büntetés. Minden vitélő renden lévő az istentelen és renden kívül való morgolódástul, káromkodástul, magát megtartóztassa, sőt inkább: Istentül ellenség ellen való győzödelmet ájtatosan kérjen. És mikor az isteni szolgálathoz a dob- és trombitaszóval vagy más móddal jel adatik, ahhoz járuljon és el ne mulassa. A ki pedig Isten ellen való káromlást szóval vagy cselekedettel elkövet, az ollyatén, obrister vagy hadi törvény ítéletéhez képest, testén vagy életén büntetessék meg.

Ötödik Articulus. — Markotányosok felől. A markotányosok, ha isteni szolgálat alatt bort, sert és pálinkát, vagy más részegítő italt árulnak, az veszendő légyen; és azonkívül pénzben vagy másképpen büntetessenek meg.

Hatodik Articulus. — Maga fegyverére jó gondviselése felől. Kiki maga fegyverére jó gondot viseljen és azt adósságban avagy zálogban nagy büntetés alatt senkinek ne adja, hanem tisztán tartsa.

Hetedik Articulus. — Bajvívásnak tilalmazása felől. Akár tisztviselő, akár közkatona, tiltott bajvívásra ki ne menjen életének elvesztése alatt.

Nyolczadik Articulus. — Secundánsoknak büntetése. Sőt azok is, a kik aféle tiltott bajvívásban secundálnak, erős büntetés alá vettessenek.

Kilenczedik Articulus. — Gyilkosságnak büntetése. Minden istentelen gyilkosság halállal büntetessék meg.

Tizedik Articulus. — Halálra valóknak büntetések felől. A halálra való személyek a római imperiumnak törvénye szerint sententiázásnak meg.

Tizenegyedik Artículus. — *Tisztátalanságnak büntetése.* A házasságtörő tisztátalan élet, kurvaság és minden természet ellen való bujaság, említett törvény szerint büntetessék meg.

Tizenkettedik Artículus. — *Ágyasokat tartóknak tilalmazása felől.* Senki ágyast táborban, guarnisonban avagy quártélyban ne tartson, törvény szerint való büntetés alatt.

Tizenharmadik Artículus. — *A lopásoknak tilalmazása.* A lopások mind táborban, mind guarnisonban és quártélyban tilalmaztatnak. Kisebbségek — visszaadás után — legalább erős fogsággal vagy vesszőzéssel büntetessenek meg.

Tizennegyedik Artículus. — *Az artilleriának, munitiónak és minden hadi eszközök s magazinoknak lopása felől.* Ha valaki artilleriát, vagy másféle fegyveres házat, vagy proviánstszekereket meglop, az ollyatén, a minemű bűnben találtatott, törvény szerint vagy életében vagy bőrében büntetessék meg.

Tizenötödik Artículus. — *Az oly szolga felől, ki maga urát, vagy pajtás pajtását meglopja.* Ha valaki maga pajtását, vagy szolga az urát meglopja, érdeme szerint fölakasztassék.

Tizenhatodik Artículus. — *Szántsándékkal való égetés felől.* Valaki szomszéd, velünk egyetértő országban, szántsándékkal és készakartva égetést követ el, tűzzel égetessék meg.

Tizenhetedik Artículus. — *Házaknak, sövényeknek, kerteknek és gyümölcsös fáknak rontása felől.* Senki házakat, sövényeket, kerteket és gyümölcs-fákat, nagy büntetés alatt, ne törje és ne rontsa, hanem ha azt tűrhetetlen nagy szükség kívánja.

Tizennyolczadik Artículus. — *Szántsándékkal szántóföldeknek, réteknek és kerteknek rontása felől.* Ha valaki szántsándékkal szántóföldeket, kerteket, réteket, szőlőhegyeket rontja, törvény és igazság szerint büntetessék meg.

Tizenkilencedik Artículus. — *Az úti tolvajoknak büntetése.* Az úton való tolvajság kerékbetöréssel büntetessék meg.

Huszadik Artículus. — *Tisztriselőknek ítélete, kik úti vagy egyébféle tolvajságban részesekké találtattak.* Még a tisztriselők is, kik eféle tolvajságban részesekké találatnak, nem különben: mint egy útonálló tolvaj, büntetessenek meg.

Huszonegyedik Artículus. — *Erőszaknak büntetése.* Minden nyilván elkövetett erőszaknak halál légyen büntetése.

Huszonkettedik Artículus. — *Erőszakra vezetőknél büntetése.* Hasonló büntetés alá vettessenek azok is, kik afélékre másokat vezetnek.

Huszonharmadik Artículus. — *Káromkodóknak büntetése.* Ha ki mást rútol szidalmaz, — pénzzel és megkövetéssel büntetessék meg.

Huszonnegyedik Artículus. — *Hamis esküvésnek ítélete.* Annak, a ki hamisan esküszik, két újja vágattassék el.

Huszonötödik Artículus. — *Varázslásnak büntetése.* A varázslásnak és öördösgének büntetése tűz.

Huszonhatodik Artículus. — *A commandóban való engedelmeségnek ellenkezése felől.* A hadi becsület és rend szerint való parancsolatoknak ellenkezője, a pártütőknek büntetését szenvedje.

Huszonhetedik Artículus. — *Quártélyban való erőszakról felől.* Senki maga gazdájának erőszakot ne tegyen, élete elvesztése alatt.

Huszonnyolczadik Artículus. — *Rendelt quártélylál való megelégedés felől.* A minemű quartély valakinek a quartélymestertől avagy forértul rendeltetik, abban maradjon, és avval súlyos büntetés alatt megelégedjék.

Huszonkilencedik Artículus. — *Be- és kijárás, rendelt helyeken és kapukon kívül, tilalmas.* Senki táborban és sáncokban, városokban és más erősségekben, közönséges úton vagy kapun kívül, be- és ki ne járjon, élete elvesztése alatt.

Harminczadik Artículus. — *Engedelem nélkül éjszakának idején való kimaradásnak büntetése felől.* Senkinek akár táborban, quartélyban, guarnisonban, maga companiájától éjszakának idején, kapitánya avagy

hadnagya hire nélkül nem szabad elmaradni, élete és feje elvesztése alatt.

Harminczegyedik Artículus. — *Trombitások és dobosok kimaradása felől.* Ha a trombitások és dobosok compániátul hir nélkül elmaradnak, becsületök elvesztése alatt a regimenttől gyalázatosan üzettesenek el.

Harminczkettedik Artículus. — *Strázsának elmulatása felől.* Ha valaki strázsát elmulatja, vassal, száraz kenyérrrel és vízzel, vagy ha érdeme hozza magával keményebben is büntetessék meg.

Harminczharmadik Artículus. — *Strázsán való részesség felől.* Ha valaki strázsára részegen mégyen, vassal büntetessék meg; ha pediglen gyakrabban aztat elköveti, jó neve elvesztésével a regimentből vettessek ki.

Harmincznegyedik Artículus. — *Strázsa után, vagy éjszakának idején való lármaindítás felől.* Senki rendelt strázsa után kiáltással, viaskodással vagy lövéssel lármát ne indítson, feje és élete elvesztése alatt.

Harminczötödik Artículus. — *Strázsán való vigyázás felől.* A mely tisztviselő mezőn, táborban, guarnisonban, bástyán vagy sánczon strázsára rendeltetik, aztat jó vigyázás alá vegye, élete elvesztése alatt.

Harminczhatodik Artículus. — *A fő- vagy közstrázsának illendő becsülete felől.* A fő- vagy közstrázsát kiki annak rendi szerint megbecsülje, és ha ki pedig ez ellen vétene, az érdeme szerint büntetessék meg.

Harminczhetedik Artículus. — *Strázsa ellen való támadás felől.* Valaki strázsára támad vagy ellene fegyvert fog, életét veszti el.

Harmincznyolczadik Artículus. — *Patroll ellen való támadás felől.* Nemkülönbén életét elveszti, valaki patroll ellen fegyvert fog.

Harminczkilenczedik Artículus. — *Strázsán való elaluvásnak büntetése felől.* A ki az ő strázsáján elaluszik táborban, várban vagy véghelyen, vagy előbb mintsem megváltanák arrul elmégyen, érdeme szerint lövöldöztessék meg.

Negyvenedik Artículus. — *Ítélete a tisztviselőknek, kik magok strázsát elhagyják.* Hasonlóképpen büntetessenek meg a tisztviselők is, ha hivatalok szerint a strázsára való felálláskor és vizsgáláskor jelen nincsenek.

Negyvenegyedik Artículus. — *Azok büntetése, kik ellenséggel közlenek, vagy ellene hadakozni nem akarnak.* A ki ellenséggel közli dolgát, vagy ellene hadakozni nem akar, valamint áruló, életiben büntetessék meg.

Negyvenkettedik Artículus. — *Annak kitollása felől, ki a városnak vagy várnak feladása felől szót ejtene.* Ha valami ellenségtől megszállott várnak, vagy erősségnek commendánsa meghallaná, vagy észre venné, hogy valaki benn levő tisztek vagy közönségesek közül a várnak feladása felől szóllana, az olyanon kiadni tartozik.

Negyvenharmadik Artículus. — *Commendansnak és népnek (várnak kéntelenség nélkül feladásaért) büntetése.* Ha a commendans a várat, hanem ha nagy kéntelenség hozná magával, feladná: életivel fizessen. Ha pedig a vitézek a feladásra okotadnának, azok közül tizedik akasztassék fel, a többiek pediglen gyalázatosan üzetessenek el.

Negyvennegyedik Artículus. — *A pártütőknek büntetése felől.* Ha valaki a vitézek közül elpártolna az ellenséghez, ha vissza kézben esik, kötéllel fojtassék meg.

Negyvenötödik Artículus. — *Büntetése a compagniátul elmara-dóknak.* Ha valaki ok nélkül compagnianál nem léssen, mikor szokás szerint trombita- vagy dob-szóval jel adatik: vasban veretessék.

Negyvenhatodik Artículus. — *Pártfogás. Pártütöket segítőknek büntetése felől.* Minden pártütő áruló. És ezeknek pártfogója irgalmas-ság nélkül akasztassék fel.

Negyvenhetedik Artículus. — *Szóéjtés felől, melyből pártütés következhetnék, a büntetés.* Ha valamely vitéz oly szót ejt, melyből pártütés következhetnék, a dolognak mivolta szerint testében, vagy életében büntetődik meg.

Negyvennyolczadik Artículus. — *Tiszteknek büntetése, a kik kötelességüket ellenség ellen régben nem ríszik.* Midőn a seregek és compag-

niak ütközetre mennek, és ha kötelességük szerint nem harcolnak, akik tisztviselők közül abban részesek volnának, becsületök és életök veszszen el.

Negyvenkilencedik Articulns. Hasonlatos közembereknek büntetése, kik ellenség ellen hivataljokat végben nem viszik. Ha pedig a közönséges nép azon bűnösnek találtatnék: tizedik közülök akasztassék fel, és a többi legveszedelmesebb helyekre rendeltessenek.

Ötvenedik Articulns. — Azoknak büntetések, kik sánczokat és redotákat, nagy veszedelem nélkül elhagyják. Hasonlóképen ha a seregek a tábori sánczokat és redotákat s hanem ha már három ostromot megállván, a népnek szemlátomást való veszedelemben semmi segítség nem volna, elhagyják: azon büntetés alá vettessenek.

Ötvennegyedik Articulns. — A seregeknek elpártolása felől. Mikor az egész sereg elpártolna és elállana, az hat hét alatt — hogy magát mentesse — háromszor citaltassék; ha pedig vissza nem akarna jönni, a ki közülök megkapattatik, minden kegyelem nélkül akasztassék föl.

Ötvenkettedik Articulns. — Ütközet alatt prédának és fosztásnak tilalma felől. Az ütközet vagy harcz alatt senki prédának és fosztásnak ne essék, hanem ha az ellenség egészen megveretett volna; másképen a ki ez ellen cselekszik, azt a tisztviselője bizvást helyében megölettesse.

Ötvenharmadik Articulns. — Rabok generálisságnak kezében adása felől. A rabok nagy büntetés alatt generálisságnak kezében adattassanak.

Ötvennegyedik Articulns. — Fizetésnek, proviantnak megtartóztatása felől. Az oberst, oberst-lieutenant, oberst-wachtmeister vagy más akárminemű nevezendő tisztnek a maga vitézeinek pénzét, proviantját vagy fizetését meg ne tartóztassa, tisztsége becsületének vagy életinek elvesztése alatt.

Ötvenötödik Articulns. — Mustrának megcsalása felől. A mely kapitány a mustrát megcsalja, becsületét s tisztét gyalázatosan veszesse el és mint egy hitetlen áruló büntetessék meg.

Ötvenhatodik Articulns. — Harczban és ütközetben elesett közembereknek nevezet szerint való beadása felől. Ha a harczban közkatona talál elesni, annak a neve adassék be a generálisságnak.

Ötvenhetedik Artículus. — *Népnek elbocsátása felől.* Senkinek a kapitányok közül nincsen hatalma, hogy generális hire nélkül katonát bocsásson el.

Ötvennyolczadik Artículus. — *Minden gonosztevőknek alkalmazása felől.* Senkinek, akár ki légyen, nem szabad ez Articulások ellen vétőt vagy másféle gonosztevőt, álnokul eltitkolni, vagy maga mellett tartani, és oltalmazni, tisztinek vagy életinek gyalázatos elvesztése alatt.

Ötvenkilenczedik Artículus. — *Articulások szaporítása vagy pedig változtatása felől.* Ha jövendőben szükségképpen történnék, hogy ezekhez az articulásokhoz több tétetnék, vagy azokban valami változtatnék: az előbb trombita- és dobszóval vagy másképpen kihirdetessék és annak utánna, mintha ezekben az articulásokban volna befoglalva, úgy tartassék.

Hatvanadik Artículus. — *Azoknak publicitioja és gyakran való olvasása felől.* Hogy pedig ezeket az articulásokat mindnyájan tudokra vennék: a regimentek és compagniák előtt auditor vagy mások által olvastassanak, mennyiszer szükségesnek ítéltetik.

Intés, a melylyel intetnek esküvés előtt, és egyszersmind megmagyaráztik, micsoda a hit, és micsoda a hamis hit.

Minden igaz keresztény embernek szent Irás szerint nem tiltatik, sőt inkább megengedtetik a valóságos dolgokban esküdni, minthogy írva vagyon, hogy esküvés minden veszendő dolgoknak vége. És az Ur Isten maga parancsolja, hogy az ő nevében esküdjünk, úgy mint Szent Pál apostol is megesküdött mikor mondotta: «Én hívom az én Isteneimet bizonyságul az én lelkeimre!»

Egy szóval, ha az Ur Isten tisztése és a mi főlebb valóink parancsolják, ha a szükség és az igazságnak megbizonyítására nemcsak mindenkinek szabad, de a dolgoknak elválasztására jó cselekedet.

Másrésről a hitnek megszegése és a hamis esküvés ocsmány és irtóztató halálos véték, a mely vétket az Ur Isten nemcsak erősen megtiltott a szent Irásban mikor mondotta: «Ne esküdjél hamisan az én nevében és a te Istened nevét hiába ne vedyed; mert én vagyok a te Urad» de még akarja is az Ur Isten a hitszegést — a mint igazán él — itt a világban ideig, ott pediglen örökkön-örökké büntetés nélkül nem hagyni.

Annak okáért köll mindenkinek, a kinek eleibe adatik az esküvés, avagy a ki maga szándékából akar esküdni, avagy pedig a ki ekküvésre kényszerítettnek: jól az szívébe venni és szorgalmasan reá figyelmezeni a következő hitnek megmagyarázására.

Legelsőbben három ujjok föltartatnak. Első a hőke, amely által jelentetik az Atya Isten, második által a Fiu Isten, harmadik által a Szentlélek Isten; a két utolsó ujjai betéttetődnek. Első a kettő közül jelenti a lelket, a drága lölket, a mely a testben el van rejtve; a testet az ötödik, a kis ujj jelenti, a mely kisebb a lélekhez képest. Az egész kéz által jelentődik vagy ábrázolatik az Ur Isten és Teremtő, a ki mindent és minden teremtettt állapotot teremtett. Tehát a mely ember így vagon rendeltetve, és hamisan esküszik, mintha mondaná: Ha én ma hamisan esküszöm, hát kérem az Atya-Istent és a Fiu Istent és a Szentlélek Istent egy Szent-Háromságot, hogy az Istennek és az ő szenteinek egvességéből kirekesztessen, és ez a hamis esküvés átkozója legyen az én testemnek, életemnek és lellemnek.

Másodsor: ha én hamisan esküszöm, ne jőjjön az Atya-Fiu és Szentlélek Isten és a Jézus Krisztus Urunknak és Megváltónknak végzetlen irgalmassága az én utolsó órámon lellemnek üdvösségére és oltalmára.

Harmadsor: ha én hamisan esküszöm, kérem az Atya-Fiu és Szentlélek Istent, a mi Urunk és Megváltónk Krisztus Jézus drága testét és vérét, hogy az ő végzetlen irgalmassága és utolsó fohászokodása, az ő nagy szükölködése és fájdalma, az ő erős keze, halála és büntelen sanyargattatása éntölem szegény bűnöstől elvonattassék és elvesztessék.

Negyedsor: ha én hamisan esküszöm, tehát az én lellem, a mely negyedik ujjamon értetődik, és az én testem, a mely ötödik kis ujjamon jelentődik, együtt elkárhoztassék. Az utolsó itélet napján, midőn én hitetlen ember utolsó törvényszék előtt állani fogok, akarok az Isten egvességétől és Ő szent szavaitól kiteröltetett lenni, a szentek társaságából eltávozni; ezt is akarom, hogy az Ur Istennek és a Krisztus mi Megváltónknak dicsőséges ábrázatját sohase lássam.

Tehát jól gondolkodjatok. mely kegyetlen törvényt önnön magatokra tesztek, és jól megtudjátok: ha ti a Mindenható Ur Istent a hamis hittel megtagadjátok, hogy a ti lelketeket és az örök életet legnagyobb veszedelemre vesztitek.

Következőképen mindenik vigyázzon az esküvésre, hogy azt a szökés vagy más roszaság által a Hadi Articulusok ellen meg ne szegje, mert a hitszegő soha az Isten igaz büntetését el nem kerüli.

Az Tekintetes Nemes Regiment Közönséges Juramentumának Formulája.

Én N. N. ígérem és esküszöm az élő Mindenható Istenre, hogy *Főlséges és Hatalmas Asszonyunk Mária Theresianak, Magyar és Cseh Országok Koronás Királynéjának etc. etc. Lotharingiai, Bari Hercege és Toscanai Nagyhercegnének etc. etc. nékiünk kegyelmes Asszonyunknak*, kit Isten ő Főlsége győzedelmessé tegyen és tartson meg, és ő Főlsége után minden generálisokhoz, obristerekhez és több főtisztekhez, valakik ő Főlsége nevében nékem most és jövőben parancsolni fognak, kiváltképen pedig az én *Valóságos Obristeremhez, Méltóságos Bárándrássy Ádám Uramhoz* Ő Nagyságához, kinek is tekintetes regimentiben való szolgálatra magam szabad akaratomból állottam, Obristlieutenant uramhoz és Főstrásamester Uramhoz, és minden előttem lévő Főtisztekhez: Kapitány, Hadnagy és Zászlótartó Uramékhoz, és minden alsóbb rendbéli tisztviselőkhöz engedelmes, hív és szófogadó leszek; böcsületöket és illendő tisztességeket megadom, parancsolatjoknak és tilalmazásoknak híven engedelmeskedem, mindennemű marsban, strásákon, éjjel és nappal, ellenség ellen, ütközetben, ostromokban, ellenkezésekben, várak megszállásában és minden egyéb alkalmatosságokban, vízen és szárazon, amint a szükség magával hozza, és holott a mi *Kegyelmes Asszonyunk* Ő főlsége szolgálatja kivánni fogja, magamat olly emberül, vitézi módon és engedelmességgel viselem, a mint tisztelletes és becületes hadi emberekhez illik és magokat viselni tartoznak. Nemkülönbön fellebb említett Főlséges Asszonyunk javát és hasznát munkálkodni, kárát pedig és hátramaradását eltávoztatni igyekezem, a most előttem elolvastatott Hadi Articulosokat, melyeket jól megértettem, minden részeiben és czikkelyeiben szorgalmasan megtartom. A mi *Kegyelmes Asszonyunk* Ő főlsége ellenségi ellen, kötelességem szerint, vérem utolsó cseppjének kifolyásáig hadakozom, az ellenséggel semminemű egyetértést tartani és ettől a *Tekintetes Regimenttől* és *Zászlóimtól* soha elszakadni vagy hitem megszegésével elszökni nem igyekezem, hanem inkább abban holtomig állhatatosan megmaradok, táborban, guarnisomban vagy más egyéb történhető alkalmatosságokban, Ő főlsége birodalmának szolgálatjában életem fogytáig igaz hűségemet megmutatom. *Isten engem úgy segítjen és az ő szent Evangélioma a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.*

Más Formulája.

A mi főlséges és Hatalmas Asszonyunk *Mária Theresiának Magyar és Cseh országok koronás Királynéjának etc. etc. Ausztria Ertzhercege-*

nének etc. etc. Lotharingiai, Barri Hertzeg és Toscanai Nagyherczegnének etc. etc. esküdni fogunk mi itt jelenlevők. Az Ő Fölsége (kit az Ur Isten győzedelmessé tegyen és tartson meg) Királyságait, Országait és alattlevő Népit minden erősséggel oltalmazni, hasznát és javát szerezni, kárát pedig és hátramaradását eltávoztatni, és a mi felebbvalóinknak minden tisztelettel és böcsülettel, személyekben és parancsolatukban, marsban ugy strásán avagy egyébféle szolgálatokban, éjjel és nappal engedelmesek és készek ienni! Útközetekben, ellenkezésekben, harcokban, várak megszállásokban vagy minden egyéb alkalmatosságokban, a mint a szükség magával hozza, és holott a *mi kegyelmes asszonyunk és Ő Fölsége Házának* szolgálatjára eshetik, magunkat, a mint jámbor és vitéz katonákhoz illik megmutatni! Parancsolatokat és tilalmazásokat mindenkor hiven és minden hamisság és megtörés nélkül megtartani. Zászlónkat soha el nem hagyni. Hanem azok mellett élni és azok alatt holtunkig magunkat emberül és hiven viselni, következőképpen mint igaz és hív fegyverviselő vazallusi és jobbágyi azon hivséggel, a mint a mi legalázatosabb kötelességünk hozza magával az *Ő felsége praetensióját és örökségét védelmezni és oltalmazni!* Ellenségekkel semminemű értést közleni, táborban, guarnisonokban vagy másféle történhető alkalmatosságokban, vizen és szárazon, minden ellenség ellen vérünk utolsó cseppjének kiontásaig magunkat úgy viselni, mint az vitézlő, hív és böcsületes Hadi embereket illeti.

Juramentum.

Hogy én N. N. mindazokat, a kik előttem olvastatnak, melyeket is jól megértettem, mindenekben igazán és megmásolhatatlanul végbe viszem és azokat becsületesen és hiven megtartani akarom, aztat ígérem és esküszöm felemelt három ujjammal. *Isten engem ugy segítjen és az Ő szent Evangéliomja a Krisztus Jézus által. Amen.*

Zászlótartó uraimék Juramentoma.

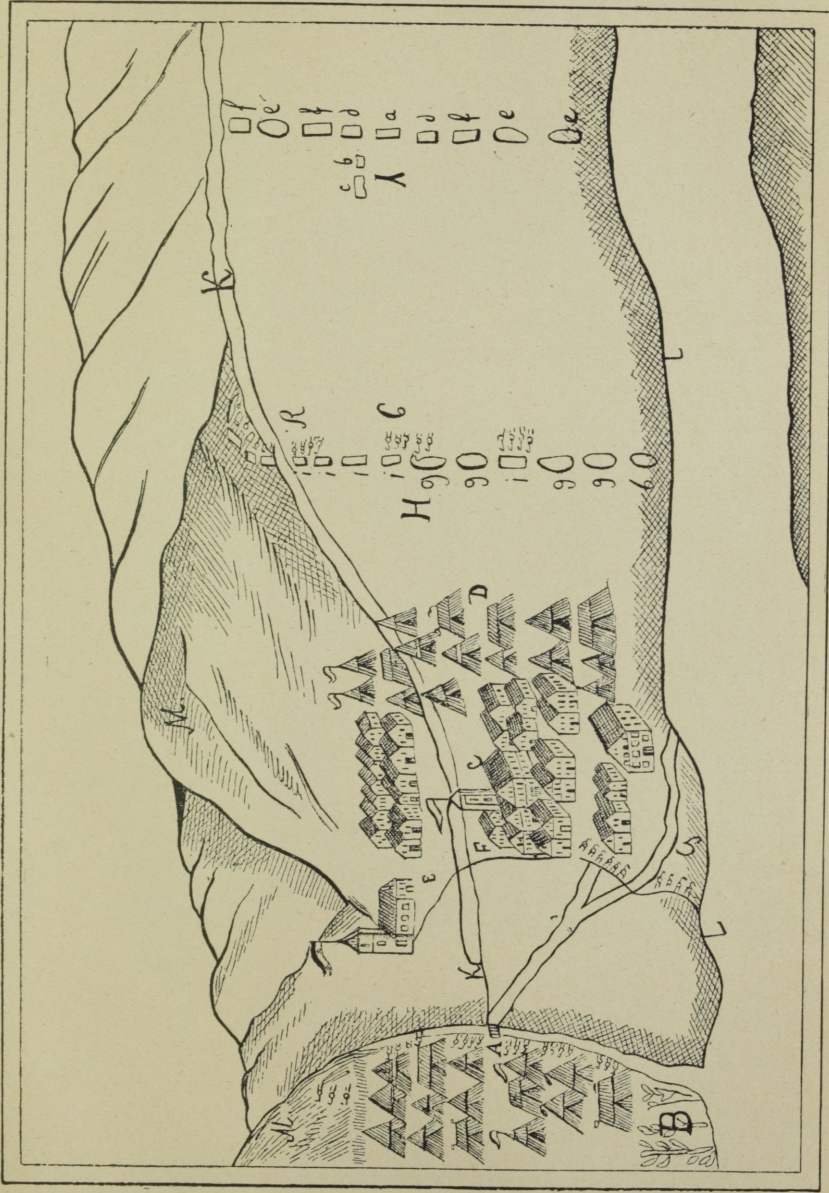
Én esküszöm az élő Mindenható Istenre, ki Atya, Fiu és Szentlélek, hogy én *Fölséges és hatalmas Asszonyunk Maria Theresiának Magyar és Csehországok koronás királynéjának etc. etc. Ausztriai Ertzherczegnének etc. etc. nekünk kegyelmes Asszonyunknak*, kit az ur Isten győzedelmessé tegyen és tartson meg, Ő Fölsége szolgálatjában mindenkor igaz hivségben megmaradok, és *Méltóságos Báró Andrási urnak Ő Nagyságának mint Obersterennek, Oberst-Lieutenant Urannak, Főstrása-*

mester uramnak, kapitány és hadnagy urainknak, minden hadi alkalmazásokban, melyek táborozásokban, guarnisonokban, ellenkezésekben, ütközetekben, várak megszállásában és közönséges harcokban történni szoktanak, engedelmes leszek és magamat úgy viselni igyekszem, a mint egy becsületét szerető zászlótartóhoz illik; kiváltképpen pedig zászlóm mellől soha el nem állok és ha szintén jobb- és balkezemmel vagy karommal sebbe esném is, Zászlómat mindazonáltal holtomig megtartani mindenféle kigondolhatóképpen igyekezni fogok, és hogy Ő Felsége elleniséginek kezébe esnék, semmiképpen meg nem engedem. *Isten engem úgy segéljen és az Ő Szent Evangéliomja, az Ur Jézus Krisztus által. Amen.*

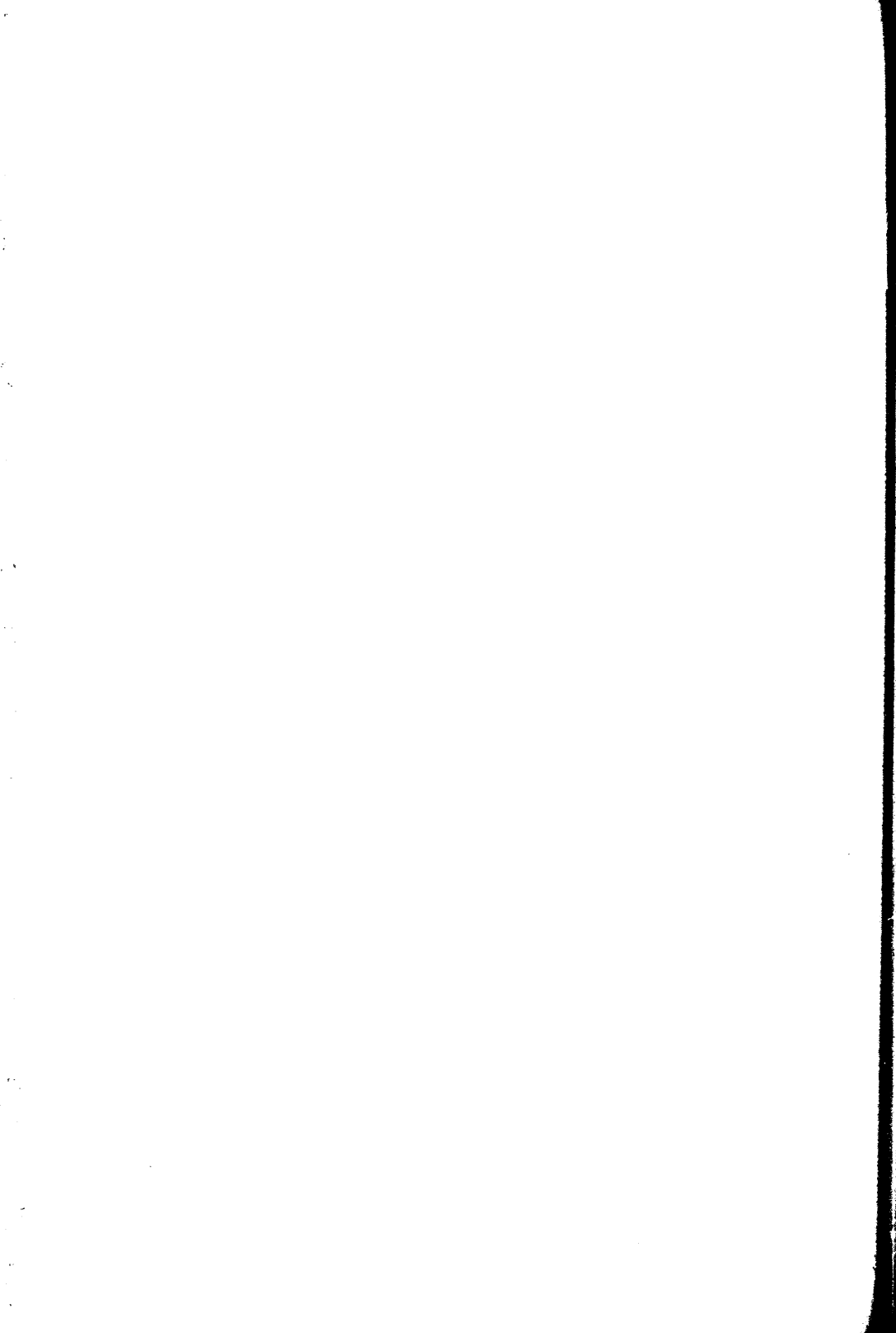
Formája az eskürésnek, a mely a Hadi Törvényben és más törvény-ítéletekben letétetődik.

Mi birák és assessorok esküdjünk az Atya, Fiu és Szentlélek Istennek, három személyben egy igaz Istennek hogy a panaszolkodásokra és reáfelelésekre, mondásra és ellenmondásra, cselekedetekre és tagadásokra, és akármi itten törvényesen proponáltatni fog, úgy mint a mint jelenlevő törvényben és gyűlésben jelentetni fog, akarunk szegényt, úgy mint gazdagot, gazdagot mint szegényt, a mint legjobban tudni fogunk és lelkiességünk hozza magával, az igazság és tulajdonértetése szerint, nem tekintvén a személyekre, a mint isteni és világi parancsolatok és adatott Hadi Articulusok, constitutiók, rendelések hozzák magukkal, rendelni és ítélni, nem tekintvén tiszteletre, uraságra, méltóságra, engedelmességre, haragra, magunk hasznára, hogy a bűnöst szabadon eleresszük, a büntelent pedig elkarhoztassuk, de úgy ítélni akarjuk, hogy egyszer az igaz nagy és mindenható Ur Isten előtt az ő rettenetes törvényszéke előtt, valamint a mi Tekintetes Regimენტünk előtt is számot adhassunk és megfélelhessünk. Mi is esküszünk, hogy valamelyek ezen törvényben történnek, magunkban csendességben megtartjuk és addig azok felől hallgatni fogunk, valameddig a publicatio nem fog következni. Ugy minket a Szentháromság és minden szentei segéljenek. Amen.

DR. MERÉNYI LAJOS.

A MIRISZLÓI CSATA TERVE.

BOCSKAY ISTVÁN FEJEDELEM.

